

Sygn. akt: I C 526/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 listopada 2015 r.

Sąd Rejonowy w Jędrzejowie I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Katarzyna Wysoczyńska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Dagmara Pałka

po rozpoznaniu w dniu 22 października 2015 roku w Jędrzejowie na rozprawie

sprawy z powództwa H. P., A. B., A. P.

przeciwko (...) S.A. V. (...) w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) S.A. V. (...) w W. na rzecz powoda H. P. kwotę 10.000 zł (dziesięć tysięcy złotych) z odsetkami ustawowymi od dnia 5 listopada 2015 roku do dnia zapłaty

II. oddala powództwo H. P. w pozostałym zakresie

III. zasądza od pozwanego (...) S.A. V. (...) w W. na rzecz powódki A. P. kwotę 15.000 zł (piętnaście tysięcy złotych) z odsetkami ustawowymi od dnia 5 listopada 2015 roku do dnia zapłaty

IV. oddala powództwo A. P. w pozostałym zakresie

V. zasądza od pozwanego (...) S.A. V. (...) w W. na rzecz powódki A. B. kwotę 5.000 zł (pięć tysięcy złotych) z odsetkami ustawowymi od dnia 5 listopada 2015 roku do dnia zapłaty

VI. oddala powództwo A. B. w pozostałym zakresie

VII. nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Jędrzejowie tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych od:

- 1) (...) S.A. V. (...) w W. kwotę 1585,51 zł (jeden tysiąc pięćset osiemdziesiąt pięć złotych 51/100)
- 2) A. P. kwotę 1839,52 zł (jeden tysiąc osiemset trzydzieści dziewięć złotych 52/100) z zasądzonej na jej rzecz w pkt III kwoty
- 3) H. P. kwotę 2076,73 zł (dwa tysiące siedemdziesiąt sześć złotych 73/100) z zasądzonej na jego rzecz w pkt I kwoty
- 4) A. B. kwotę 354 zł (trzysta pięćdziesiąt cztery złote) z zasądzonej na jej rzecz w pkt V kwoty

VIII. zasądza na rzecz (...) S.A. V. (...) w W. tytułem zwrotu kosztów procesu od:

- 1) A. P. kwotę 966,80 zł (osiemset sześćdziesiąt sześć złotych 80/100)

2) H. P. kwotę 1450,04 zł (jeden tysiąc czterysta pięćdziesiąt złotych 04/100)

3) A. B. kwotę 435,06 zł (czterysta trzydzieści pięć złotych 06/100)

Sygn. akt I C 526/14

UZASADNIENIE

WYROKU Z DNIA 5 LISTOPADA 2015 ROKU

W dniu 19 grudnia 2014 roku do tut. Sądu wpłynął pozew A. B. przeciwko (...) S.A. o zapłatę kwoty 12.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 13 grudnia 2011 roku. W uzasadnieniu swego żądania powódka wskazała, że dochodzona przez nią kwota stanowi zadośćuczynienie za śmierć wnuka L. P. jaka miała miejsce w dniu 24 stycznia 2009 roku. Powódka wskazała, że sprawca wypadku,

w którym zginął jej wnuk został uznany za winnego popełnienia przestępstwa z art. 177§ 2 kk w sprawie sygn. akt II K 160/11, a nadto, że był ubezpieczony u strony powodowej. Powódka wskazała, że od strony pozwanej otrzymała kwotę 3000 zł, która wg niej jest zbyt niska, albowiem nie uwzględnia rozmiaru cierpienia powódki po śmierci wnuka.

W dniu 19 grudnia 2014 roku do tut. Sądu wpłynął pozew A. P. przeciwko (...) S.A. o zapłatę kwoty 50.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 14 grudnia 2011 roku. W uzasadnieniu swego żądania powódka wskazała, że dochodzona przez nią kwota stanowi zadośćuczynienie za śmierć syna L. P. jaka miała miejsce w dniu 24 stycznia 2009 roku. Powódka wskazała, że sprawca wypadku,

w którym zginął jej syn został uznany za winnego popełnienia przestępstwa z art. 177§ 2 kk w sprawie sygn. akt II K 160/11, a nadto, że był ubezpieczony u strony powodowej. Powódka wskazała, że od strony pozwanej otrzymała kwotę 20000 zł, która wg niej jest zbyt niska, albowiem nie uwzględnia rozmiaru cierpienia powódki po śmierci syna.

W dniu 19 grudnia 2014 roku do tut. Sądu wpłynął pozew H. P. przeciwko (...) S.A. o zapłatę kwoty 50.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 14 grudnia 2011 roku. W uzasadnieniu swego żądania powód wskazał, że dochodzona przez niego kwota stanowi zadośćuczynienie za śmierć syna L. P. jaka miała miejsce w dniu 24 stycznia 2009 roku. Powód wskazał, że sprawca wypadku,

w którym zginął jego syn został uznany za winnego popełnienia przestępstwa z art. 177§ 2 kk w sprawie sygn. akt II K 160/11, a nadto, że był ubezpieczony u strony powodowej. Powód wskazał, że od strony pozwanej otrzymał kwotę 20000 zł, która wg niego jest zbyt niska, albowiem nie uwzględnia rozmiaru cierpienia powoda po śmierci syna.

W dniu 16 lutego 2015 roku A. P. i H. P. sprecyzowali swe żądania wskazując, że na kwoty 50.000 zł żądane przez każde z nich składają się kwoty 30.000 zł tytułem zadośćuczynień i 20.000 zł tytułem pogorszenia ich sytuacji życiowej (k. 178 – 180).

Postanowieniami z dnia 30 grudnia 2014 roku sprawy z powództw A. P., H. P. i A. B. zostały połączone do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia (k. 108 i 161).

W odpowiedzi na pozwy z dnia 2 lutego 2015 roku strona pozwana (...) S.A. V. (...) w W. wniosła o oddalenie powództw i zasądzenie kosztów procesu, wskazując na zbyt wygórowany charakter każdego z żądań. Strona pozwana wskazała, że wypłacone każdemu z powodów kwoty były właściwe i uwzględniały negatywne skutki jakie wywołała śmierć L. P., a powodowie nie udowodnili zasadności przyznania każdemu z nich uzupełniających kwot (k. 168 -171).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem z dnia 17 grudnia 2012 roku sygn. akt II K 160/11 Sąd Rejonowy w Jędrzejowie uznał J. Z. za winnego tego, że w dniu 24 stycznia 2009 roku w M. woj. (...) naruszył nieumyślnie zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że nie zachował należytej ostrożności podczas manewru wyprzedzania samochodu ciężarowego tj. wykonując

ten manewr z nadmierną prędkością na mokrej nawierzchni utracił panowanie nad kierowanym przez siebie pojazdem L. (...) nr rej. (...),

a następnie przez wykonywanie gwałtownych manewrów skrętu połączonych z intensywnym hamowaniem zjechał w sposób niekontrolowany na pas ruchu przeznaczony do jazdy

w przeciwnym kierunku, doprowadzając do zderzenia z jadącym prawidłowo samochodem D. (...) nr rej. (...) kierowanym przez L. P., w wyniku czego L. P. zmarł tj. popełnienia przestępstwa z art. 177 § 2 kk i art. 177§ 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk.

Dowód: akta II K 160/11 (uprzednio II K 68/09).

L. P. w dacie śmieci miał 26 lat, pracował w K. w K., otrzymywał wynagrodzenie w kwocie 2233,70 zł. Mieszkał w J. wraz ze swą dziewczyną N. P., z którą planował ślub.

L. P. prawie każdego odwiedzał rodziców, pomagał A. P. w robieniu zakupów, wykonywaniu cięższych prac domowych.

Pomagał on także w wykonywaniu prac domowych A. B.. Odwiedzał on babcię także ze swoją dziewczyną, woził A. B. do lekarza.

L. P. wspomagał także finansowo A. P. i H. P., kupował różne rzeczy młodszemu bratu m.in. ubranie.

L. P. był osobą koleżeńską i rodzinną, był zaradny życiowo. Był bardzo związany emocjonalnie ze swą rodziną.

Dowód: zaświadczenie (k. 13, 71,123), zeznania A. P. (k. 208v – 209v + nagranie rozprawy z dnia 28 kwietnia 2015 roku, k. 270 – 270v+ nagranie rozprawy z dnia 22 października 2015 roku), zeznania H. P. (k. 210 – 211+ nagranie rozprawy z dnia 28 kwietnia 2015 roku, k. 270v-271+ nagranie rozprawy z dnia 22 października 2015 roku), oświadczenie (k. 240), zeznania świadka N. P. (k. 260v -261+ nagranie rozprawy z dnia 11 sierpnia 2015 roku), zeznania świadka P. W. (k. 261 - 261v+ nagranie rozprawy z dnia 11 sierpnia 2015 roku).

Powódka po śmierci syna była przygnębiona, miała zawroty głowy, nie miała apetytu. Do chwili obecnej nie chce wspominać syna, albowiem wiąże się to dla niej z dużymi emocjami. Co drugi dzień chodzi na cmentarz.

Powódka A. P. od 6 października 2011 roku leczy się w Prywatnym (...) u specjalisty psychiatry J. S..

Aktualnie powódka przebywa na świadczeniu przedemerytalnym, jego wysokość wynosi 847 zł netto. W dacie śmierci syna otrzymywała dochód w kwocie 600 zł.

Po śmierci syna powódka zrezygnowała z pracy w K., albowiem nie była w stanie mijać po drodze do i z pracy miejsca, gdzie zginął syn.

Dowód: zaświadczenia (k. 12, 26,27, 72,79,80, 122, 136,137), oświadczenie majątkowe (k. 64 – 65), dokumentacja medyczna(k. 186 – 192), zeznania A. P. (k. 208v – 209v+ nagranie rozprawy z dnia 28 kwietnia 2015 roku, k. 270 – 270v+ nagranie rozprawy z dnia 22 października 2015 roku).

Po śmierci syna H. P. był przygnębiony, nie chciał i nie chce rozmawiać o synu, nie jest w stanie oglądać filmików z udziałem syna. Powód stara się co drugi dzień chodzić na grób syna.

Powód po śmierci syna nie korzystał z pomocy psychiatry, psychologa.

H. P. ma 63 lata, jest niepełnosprawny z orzeczoną niepełnosprawnością od 1 kwietnia 2000 roku, jest zdolny do pracy w warunkach pracy chronionej. L. P. wspierał powoda w chorobie, odwiedzał go w szpitalu w trakcie leczenia.

H. P. otrzymuje aktualnie od 2010 roku rentę rodziną w kwocie 1854,64 zł.

W dacie śmieci L. P., powód nie pracował, leczył się neurologicznie, otrzymywał zasiłek z (...) w kwocie 400 zł.

Dowód: orzeczenie o stopniu niepełnosprawności (k. 24,77, 134), oświadczenie majątkowe (k. 138 – 139), zeznania H. P. (k. 210 – 211+ nagranie rozprawy z dnia 28 kwietnia 2015 roku, k. 270v-271+ nagranie rozprawy z dnia 22 października 2015 roku).

A. P. i H. P. po śmierci syna nie zaciągali żadnych kredytów, pożyczek. Mieszkają we własnym mieszkaniu, nie mają długów i oszczędności. W wykonywaniu prac domowych i opiece nad A. B. pomagają im dwaj synowie.

W dacie śmierci L. P., drugi z synów powodów zamieszkiwał na Śląsku, a trzeci był małoletni.

Aktualnie obaj synowie A. i H. P. pracują, mieszkają w J., żona jednego z synów leczy się na stwardnienie rozsiane. W cięższych pracach domowych powodom pomagają obaj synowie. (...) powodów nie pomagają im finansowo.

Dowód: zeznania A. P. (k. 208v – 209v+ nagranie rozprawy z dnia 28 kwietnia 2015 roku, k. 270-270v+ nagranie rozprawy z dnia 22 października 2015 roku), zeznania H. P. (k. 210 – 211 k. 270v-271+ nagranie rozprawy z dnia 28 kwietnia 2015 roku, k. 270v -271+ nagranie rozprawy z dnia 22 października 2015 roku).

A. P. i H. P. bardzo emocjonalnie przeżyli śmierć syna, która była dla nich szokiem. Aktualnie wrócili do równowagi i nie wymagają terapii psychologicznej.

Dowód: opinia biegłej I. Ś. (k. 246 – 247).

A. B. przeżyła emocjonalnie śmierć L. P., nie korzystała jednak z pomocy psychiatry, psychologa.

A. B. ma 88 lat, mieszka sama, pobiera emeryturę w kwocie 1692,76 zł. Wymaga ona stałego leczenia i pomocy, nie jest w stanie poruszać się poza domem, leczy się kardiologicznie.

W dacie śmierci L. P. także mieszkała sama.

Dowód: oświadczenie majątkowe (k. 28-29), zeznania A. P. (k. 208v – 209v+ nagranie rozprawy z dnia 28 kwietnia 2015 roku, k. 270 -271+ nagranie rozprawy z dnia 22 października 2015 roku), zaświadczenie lekarskie (k. 234), karta leczenia (k. 264).

Decyzją z dnia 2 grudnia 2011 roku strona pozwana przyznała powodce A. P. kwotę 35.910 zł, z czego kwota 20000 zł stanowiła zadośćuczynienie za śmierć syna L. P., a pozostała kwota związana była z zakupem miejsca na cmentarzu, budową nagrobka i pogrzebem.

Od wskazanej decyzji powódka złożyła odwołanie domagając się zadośćuczynienia w kwocie 200.000 zł

Dowód: decyzja (k. 18,69, 132), odwołanie (k. 21, 74,129).

Decyzją z dnia 2 grudnia 2011 roku strona pozwana przyznała powodowi H. P. kwotę 20.300 zł, z czego kwota 20000 zł stanowiła zadośćuczynienie za śmierć syna L. P., a kwota 300 zł inne wydatki.

Od wskazanej decyzji powód złożył odwołanie domagając się zadośćuczynienia w kwocie 200.000 zł

Dowód: decyzja (k. 19,70,130), odwołanie (k. 22,75, 128).

Pismem z dnia 19 grudnia 2011 roku strona pozwana powiadomiła A. P. i H. P. o braku podstaw do zmiany decyzji z dnia 2.12.2011 roku.

Dowód: pismo (k. 23, 76,133).

Pismem z dnia 1 grudnia 2011 roku A. B. wezwała stronę pozwaną do zapłaty kwoty 50.000 zł tytułem zadośćuczynienia za śmierć wnuka L. P..

Dowód: pismo z dowodem nadania (k. 15,16, 66,67, 125,126).

Decyzją z dnia 2 grudnia 2011 roku strona pozwana przyznała powódce A. B. kwotę 3.000 zł tytułem zadośćuczynienia za śmierć wnuka L. P..

Dowód: decyzja (k. 20, 73, 131).

Sąd zważył co następuje:

Powództwa A. P., H. P. i A. B. są zasadne częściowo.

Ustawą z dnia 30 maja 2008 roku o zmianie ustawy kodeks cywilny oraz niektórych ustaw (Dz. U. 2008 rok nr 116 poz. 731) do kodeksu cywilnego wprowadzono przepis art. 446 § 4 kc, zgodnie z którym Sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Wskazany przepis znajduje zastosowanie jedynie do przypadków, gdy zdarzenie wywołujące szkodę nastąpiło po dniu 3 sierpnia 2008 roku (wyrok SN z dnia 25 maja 2011 roku II CSK 537/10 lex 846563), tak jak miało to miejsce w przypadku śmierci L. P..

Na podstawie wskazanego przepisu kompensowana jest krzywda, a więc szkoda o charakterze niemajątkowym, wywołana naruszeniem dobra osobistego, polegająca na fizycznych dolegliwościach i psychicznych cierpieniach. Wskazany przepis dotyczy roszczeń

o charakterze niemajątkowym, które mają rekompensować krzywdę związaną z bólem związanym z przedwczesną utratą bliskiej osoby, poczuciem osamotnienia, a także pozwolić wrócić do życia codziennego już bez tej osoby, dotyczy zarówno cierpienia psychicznego, jak i fizycznego, zarówno tych aktualnych, jak i tych które mogą nastąpić w przyszłości, stanowi zatem rekompensatę za całą krzywdę związaną ze śmiercią najbliższej osoby.

Przesłanką odpowiedzialności na podstawie wskazanych przepisów jest bezprawność i zawinienie w działaniu sprawcy.

W niniejszej sprawie strona pozwana nie kwestionowała co do zasady swej odpowiedzialności, zatem Sąd uznał, że zostały spełnione przesłanki do zasadzenia stosownych kwot na rzecz każdego z powodów.

Niewątpliwie do kręgu dóbr osobistych należą więź rodzinna, pomieć o zmarłej osobie. Nie każda jednak więź rodzinna mieści się w katalogu dóbr osobistych, należy do niego jedynie taka więź, której zerwanie wiąże się z poczuciem krzywdy, bólem i cierpieniem, tylko

w takim wypadku bowiem śmierć osoby najbliższej powoduje naruszenie dobra osobistego osoby emocjonalnie związanej ze zmarłym, a co za tym idzie wiąże się z możliwością dochodzenia stosownego zadośćuczynienia; ciężar udowodnienia istnienia więzi rodzinnej podlegającej ochronie spoczywa na osobie domagającej się przyznania zadośćuczynienia (uchwała SN z dnia 13 lipca 2011 roku III CZP 32/11 Lex 950584).

W ocenie Sądu każdy z powodów udowodnił, że w wyniku zdarzenia z dnia 24 stycznia 2009 roku w wyniku, którego zginął L. P. doszło do naruszenia ich dóbr osobistych w postaci więzi rodzinnej z synem i wnukiem. A. P., H. P. i A. B. byli związani ze zmarłym, co wynika z zeznań powodów, a także świadków N. P. i P. W..

Po śmierci syna A. P. i H. P. byli w stanie tzw. żałoby, która trwała przez pewien czas, a co wynika z opinii biegłej psycholog I. Ś..

Do dziś wszyscy powodowie odczuwają brak L. P.. Powodowie na dzień dzisiejszy, głównie dzięki wykształconym mechanizmom radzenia sobie w trudnych sytuacjach, obecności w ich życiu innych członków rodziny, pogodzili się

zdaniem Sądu ze śmiercią L. P., choć odczucia związane z jego śmiercią tkwią w nich nadal. Okoliczności powyższe wynikają z zeznań powodów H. P. i A. P., a także opinii psycholog I. Ś..

Z przeprowadzonego postępowania dowodowego wynika, że każdy z powodów był związany emocjonalnie ze zmarłym, każdy z ich mógł liczyć na jego pomoc.

Okoliczności powyższe należało wziąć przy ustalaniu wysokości zadośćuczynień należnych każdemu z powodów.

Przepisy nie dają odpowiedzi jakimi przesłankami należy się kierować przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia, pozostawiając ustalanie kryteriów Sądowi orzekającemu w konkretnej sprawie, przy uwzględnieniu okoliczności całokształtu danej sprawy.

Zadośćuczynienie pełni formę kompensacyjną, stanowi przybliżony ekwiwalent za doznaną przez pokrzywdzonego szkodę niemajątkową, ma służyć powetowaniu nieprzyjemnych doznań poszkodowanego dzięki satysfakcji płynącej z możliwości dysponowania środkami finansowymi od osoby odpowiedzialnej za krzywdę, przy czym wysokość wskazanego zadośćuczynienia nie może prowadzić do wzbogacenia poszkodowanego, nie może być nadmiernie wygórowane w stosunku do doznanej krzywdy i aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa, a więc winno być utrzymane w rozsądnych granicach (Komentarz do kodeksu cywilnego pod. (...). E. G. Wydawnictwo (...) rok; A. M. „Zadośćuczynienie pieniężne za krzywdę spowodowaną naruszeniem dobra osobistego. Geneza, charakterystyka i ocena obowiązującej regulacji”

w „Odpowiedzialność Cywilna. Księga pamiątkowa ku czci Profesora A. S.” Z. 2004 rok; wyrok SN z dnia 26.02.1962 roku 4 Cr 902/61 OSNCP 1963 rok poz 105; wyrok SN z dnia 14.02.2008 roku IICSK 536/07 lex 461725; wyrok z dnia 27.02.2004 roku V CK 282/2003 lex 1837777).

Jak wskazano wyżej Sąd decydując o wysokości kwot zadośćuczynień należnych każdemu z powodów miał na uwadze intensywność więzi jaka wiązała każdą ze wskazanych osób ze zmarłym, intensywność przeżyć każdego z powodów związanych ze śmiercią L. P..

Zdaniem Sądu brak było podstaw do różnicowania więzi w stosunku do każdej z rodziców zmarłego, zdaniem Sądu każde z nich mocno była związane z synem i każde z nich mocno przeżyło ich śmierć.

W ocenie Sądu także i A. B. przeżyła śmierć swego wnuka, co wynika zeznań A. P. oraz oświadczenia pisemnego A. B., przy czym należy podkreślić, że odczucia babki zmarłego były mniej intensywne niż rodziców L. P.. W ocenie Sądu odczucia rodziców miały bardziej intensywny charakter, albowiem byli oni bliżej związani ze zmarłym.

Sąd uznał, przy uwzględnieniu wskazanych wyżej okoliczności, że żądania A. P. i H. P. w zakresie zasądzenia na rzecz każdego z nich uzupełniających kwot po 30.000 zł są nadmiernie wygórowane, w przypadku uwzględnienia powództw A. P. i H. P. doszłoby do ich wzbogacenia, a zasądzone kwoty nie stanowiłyby jedynie rekompensaty związanej z doznanymi przez nich krzywdami, ale stanowiłyby także formę podniesienia stopy życiowej powodów, czego od strony powodowej nie można się domagać. Nadto Sąd uwzględnił czas jaki upłynął od 24 stycznia 2009 roku.

W ocenie Sądu A. P. i H. P. należały się kwoty po 30.000 zł tytułem zadośćuczynień na rzecz każdego z nich. Kwoty te są adekwatne do naruszonych dóbr osobistych w postaci krzywd związanych ze zerwaniem więzi z synem, którego nigdy nie zobaczą. Jednocześnie zasądzone kwoty uwzględniają poziom zamożności społeczeństwa, jak również samych powodów. A. P. i H. P. mieszkają na terenie, gdzie poziom zamożności nie jest wysoki, a kwota 30.000 zł jest kwotą znaczącą. Powodowie nie należą także do osób zamożnych i w ocenie Sądu kwoty po 30.000 zł uwzględniają wskazane wyżej okoliczności.

Na poczet wskazanych wyżej kwot zaliczono przyznane już powodom kwoty po 20.000 zł w postępowaniu przesądowym i ostatecznie w pkt I i III zasądzono na rzecz A. P. i H. P. kwoty po 10.000 zł.

Jeżeli chodzi o A. B., to zdaniem Sądu kwota zadośćuczynienia należna tej powódce winna wynieść 8.000 zł. Kwota ta jest adekwatna do naruszonych jej dóbr osobistych w postaci krzywdy związanej ze zerwaniem więzi z wnukiem,

którego nigdy nie zobaczy. Jednocześnie zasądzona kwoty uwzględnia poziom zamożności społeczeństwa, jak również powodki. A. B. nie należy do osób zamożnych i w ocenie Sądu kwota 8.000 zł uwzględnia wskazane wyżej okoliczności. Nadto należy zważyć, że z uwagi na brak zeznań powodki i możliwości zbadania jej przez biegłą psycholog, nie było możliwe poczynienie tak szczególnych wyjaśnień co do przeżyć A. B., tak jak miało to miejsce w przypadku pozostałych powodów.

Zatem zdaniem Sądu kwota 8000 zł uwzględniała stan faktyczny i ustalenia poczynione w oparciu do A. B. w oparciu o jej oświadczenie, które Sąd potraktował jako dokument prywatny, a także zeznania powodki A. P..

Na poczet wskazanej wyżej kwoty zaliczono przyznaną już A. B. kwotę 3.000 zł w postępowaniu przesądowym i ostatecznie w pkt V zasądzono na rzecz A. B. kwotę 5000 zł.

Należy w tym miejscu także wskazać, że Sąd zdecydował o podwyższeniu kwot zadośćuczynień należnych każdemu z powodów, albowiem lakoniczność decyzji strony pozwanej o przyznaniu kwot zadośćuczynień w ramach postępowania przesądowego uniemożliwiała wnikliwą ocenę tych decyzji. W ocenie Sądu powodowie poprzez zeznania A. P. i H. P. oraz zeznania świadków, wykazali zasadność podwyższenia kwot zadośćuczynień ponad kwoty przyznane bezspornie.

W ramach niniejszego postępowania A. P. i H. P. domagali się także zasądzenia kwot po 20.000 zł tytułem odszkodowań związanych z pogorszeniem się ich sytuacji życiowej po śmierci syna.

Zdaniem Sądu roszczenie A. P. było zasadne częściowo.

Zgodnie z art. 446 § 3 kc Sąd może przyznać ponadto najbliższym członkom rodziny zmarłego stosowne odszkodowanie, jeżeli w skutek jego śmierci nastąpiło znaczne pogorszenie się ich sytuacji życiowej.

Odszkodowanie wskazane w tym przepisie obejmuje szkody majątkowe, często nieuchwytne lub trudne do obliczenia, prowadzące do znaczącego pogorszenia sytuacji życiowej. Na podstawie tego przepisu nie podlegają jednak wynagrodzeniu krzywdy związane z cierpieniami moralnymi, albowiem one są rekompensowane przez stosowne zadośćuczynienie.

Pogorszenie sytuacji życiowej polega zarówno na pogorszeniu sytuacji materialnej, jak i na realnej utracie możliwości polepszenia warunków życia. Istotne jest to, aby w skutek śmierci osoby najbliższej doszło do znaczącego pogorszenia sytuacji życiowej (wyrok Sn z dnia 5 stycznia 1968 roku I PR 424/67).

Pogorszeniem sytuacji życiowej będzie także osłabienie aktywności życiowej, zmniejszenie zarobków i zwiększenie wydatków (wyrok SN z dnia 8 maja 1969 roku II CR 114/69 OSNCP 1970/7-8/129), utrata syna, który mógłby dostarczać środków utrzymania (wyrok SN z dnia 13 maja 1969 roku II CR 128/69 OSPiKA 1970 poz. 122), czy też konieczność podjęcia leczenia, pod warunkiem, że pogorszenie się stanu zdrowia związane jest z utratą osoby najbliższej (wyrok SN z dnia 30 czerwca 2004 roku IV CR 445/03 MP (...)).

W ocenie Sądu jeżeli chodzi o sytuację finansową A. P. i H. P., to nie uległa ona znaczącemu pogorszeniu po śmierci L. P..

Należy bowiem zważyć, że po śmierci syna H. P. otrzymał rentę rodzinną w znaczącej wysokości (ok. 1800 zł), podczas gdy za życia syna otrzymywał zasiłek z (...). Nadto powodka A. P. otrzymuje wyższe świadczenie.

Zdaniem Sądu pomoc jaka otrzymywali powodowie od zmarłego syna została pod względem „finansowym zrekompensowana” przez wyższe świadczenia. Nadto powodowie po śmierci syna nie zaciągali żadnych kredytów i pożyczek, co by świadczyło w przypadku korzystania z nich, że faktycznie ich sytuacja życiowa pod względem materialnym uległa pogorszeniu.

W ocenie Sądu poziom życia powodów jest mniej więcej na tym samym poziomie co za życia L. P. i nie uległ on znaczącemu pogorszeniu.

Co istotne w dacie śmierci L. P., powodowie mieli oni jeszcze na utrzymaniu jednego małoletniego syna, który aktualnie już pracuje, zatem wydatki rodzinne powodów także uległy zmniejszeniu.

Należy nadto wskazać, że nie ma pewności co do tego, czy L. P. pomagałby tak samo finansowo powodom gdyby żył, albowiem w dacie śmierci planował założenie własnej rodziny, zatem jego własne wydatki z pewnością uległyby zwiększeniu.

Jeżeli chodzi o pomoc niematerialną w czynnościach życia codziennego, to zdaniem Sądu i w tym zakresie sytuacja powodów nie uległa znaczącemu pogorszeniu. Jak wynika zeznań A. P. i H. P. mogą oni liczyć na pomoc „niematerialną” ze strony dwóch pozostałych synów.

W ocenie Sądu sytuacja życiowa H. P. po śmierci syna nie uległa znaczącemu pogorszeniu. Już przed śmiercią L. P. był on niepełnosprawny, nie wykazał także, że po śmierci syna się leczył, że stan jego zdrowia uległ pogorszeniu.

Z tych też względów w ocenie Sądu żądanie H. P. należało oddalić w całości co do kwoty 20.000 zł.

Natomiast jeżeli chodzi o A. P. to zdaniem Sądu jej sytuacja życiowa uległa znaczącemu pogorszeniu. Nie tylko musiała zrezygnować z pracy, aby unikać przejeżdżania obok miejsca gdzie zginął syn, ale musiała także podjąć leczenie u psychiatry nie mogąc poradzić sobie sama z traumatycznym przeżyciem. Gdyby nie śmierć syna, nie musiałaby się leczyć i być może, choć przez pewien czas wykonywałaby prace zarobkową.

Z uwagi na wskazane okoliczności Sąd zasądził na rzecz A. P. kwotę 5000 zł tytułem odszkodowania związanego z pogorszeniem się jej sytuacji życiowej po śmierci syna. Zasadzając wskazaną kwotę Sąd miał na uwadze okres leczenia powódki, co wynikało z dokumentacji medycznej.

W ocenie Sądu żądanie zasądzenia odszkodowania na poziomie 20.000 zł było jednak zbyt wygórowane, albowiem jak wskazano wyżej pod względem materialnym sytuacja powódki nie uległa pogorszeniu. Nie uległa pogorszeniu jej sytuacja także z uwagi na pomoc niematerialną świadczoną przez zmarłego syna, tak jak i w przypadku H. P..

Odsetki od każdej z kwot wskazanych w pkt I, III i V zasądzono od dnia wydania orzeczenia, albowiem Sąd zasadzając zadośćuczynienie i odszkodowanie związane z pogorszeniem się warunków życiowych uwzględnia stan istniejący w dacie zamknięcia rozprawy, a zasądzone kwoty stanowią jednorazowe świadczenie.

W pkt II, IV i VI oddalono żądania każdego z powodów ponad kwoty zasądzone na ich rzecz, a także żądania zasądzenia odsetek za okres sprzed daty wyrokowania.

Sąd uznał za wiarygodną opinię biegłej I. Ś., albowiem była jasna, logiczna i odpowiadała na wszystkie zadane przez Sąd pytania. Nadto biegła przedstawiła w jaki sposób doszła do wyników swej opinii, opisała przeprowadzone badania opierając się na swej wiedzy i doświadczeniu życiowym.

Sąd uznał również za wiarygodne zeznania A. P. i H. P. i wszystkich świadków, a także oświadczenie A. B., albowiem nie zostały przedstawione żadne dowody, które pozwoliłyby na podważenie wiarygodności zeznań wskazanych osób.

O kosztach procesu orzeczono w pkt VIII na podstawie art. 98 § 1 kpc w zw. z art. 100 kpc i art. 108 kpc.

Powódka A. P. wygrała w 30 % w stosunku do swych żądań i w takim zakresie należy się jej zwrot poniesionych kosztów procesu.

A. P. w niniejszej sprawie poniosła koszty procesu w łącznej kwocie 2417 zł:

- kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa

- kwota 2400 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika ustalona na podstawie § 6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokatów oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. tj. 2013 rok poz. 461 z późn. zm.)

Zatem ze wskazanej kwoty należy się A. P. kwota 725,10 zł (2417 zł x 30 %).

Strona pozwana wygrała w stosunku do żądania A. P. w 70 % i w takim zakresie należy jej się od A. P. zwrot kosztów procesu, które wyniosły w sprawie kwotę 2417 zł, na którą złożyły się:

- kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa

- kwota 2400 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika ustalona na podstawie § 6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. tj. 2013 poz. 490 z późn. zm.)

Zatem ze wskazanej kwoty należy się stronie pozwanej od A. P. kwota 1691,90 zł ((...) 70 %).

Po zminusowaniu wskazanych kwot otrzymano ostatecznie kwotę 966,80 zł zasądzoną w pkt VIII wyroku od A. P. na rzecz strony pozwanej.

Powódka A. B. wygrała w 41 % w stosunku do swych żądań i w takim zakresie należy się jej zwrot poniesionych kosztów procesu.

A. B. w niniejszej sprawie poniosła koszty procesu w łącznej kwocie 2417 zł:

- kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa

- kwota 2400 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika ustalona na podstawie § 6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokatów oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. tj. 2013 rok poz. 461 z późn. zm.)

Zatem ze wskazanej kwoty należy się A. B. kwota 990,97 zł (2417 zł x 41 %).

Strona pozwana wygrała w stosunku do żądania A. B. w 59 % i w takim zakresie należy jej się od A. B. zwrot kosztów procesu, które wyniosły w sprawie kwotę 2417 zł, na którą złożyły się:

- kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa

- kwota 2400 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika ustalona na podstawie § 6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. tj. 2013 poz. 490 z późn. zm.)

Zatem ze wskazanej kwoty należy się stronie pozwanej od A. B. kwota 1426,03 zł ((...) 59 %).

Po zminusowaniu wskazanych kwot otrzymano ostatecznie kwotę 435,06 zł zasądzoną w pkt VIII wyroku od A. B. na rzecz strony pozwanej.

Powód H. P. wygrał w 20 % w stosunku do swych żądań i w takim zakresie należy się jej zwrot poniesionych kosztów procesu.

H. P. w niniejszej sprawie poniósł koszty procesu w łącznej kwocie 2417 zł:

- kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa

- kwota 2400 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika ustalona na podstawie § 6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokatów oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. tj. 2013 rok poz. 461 z późn. zm.)

Zatem ze wskazanej kwoty należy się H. P. kwota 483,40 zł (2417 zł x 30 %).

Strona pozwana wygrała w stosunku do żądania H. P. w 80 % i w takim zakresie należy jej się od H. P. zwrot kosztów procesu, które wyniosły w sprawie kwotę 2417 zł, na którą złożyły się:

- kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa

- kwota 2400 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika ustalona na podstawie § 6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. tj. 2013 poz. 490 z późn. zm.)

Zatem ze wskazanej kwoty należy się stronie pozwanej od H. P. kwota 1933,60 zł ((...) 80 %).

Po zminusowaniu wskazanych kwot otrzymano ostatecznie kwotę 1450,04 zł zasądzoną w pkt VIII wyroku od H. P. na rzecz strony pozwanej.

W pkt VII orzeczono na podstawie przepisu art. 113 ust. 1 i 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (dz. U. tj. 2010 rok nr 90 poz. 594 z późn. zm).

W niniejszej sprawie w związku z powództwem A. P. powstały nieuiszczone koszty sądowe w kwocie 2627,88 zł, a związane opłatą od pozwu (2500 zł), a także wydatkiem związanym z opinią biegłej w kwocie 127,88 zł (1/2 z wynagrodzenia biegłej, która opracowała opinię w stosunku do A. P. i H. P. i domagała się jednego wynagrodzenia w kwocie 255,76 zł).

Zdaniem Sądu powódka A. P. winna ponieść ciężar wskazanej kwoty do wysokości 1839,52 zł, (70 % przegranej z kwoty 2627,88 zł).

Strona pozwana winna zaś ponieść w stosunku do żądania A. P. ciężar kwoty 788,36 zł (30 % przegranej z kwoty 2627,88 zł).

W niniejszej sprawie w związku z powództwem H. P. powstały nieuiszczone koszty sądowe w kwocie 2627,88 zł, a związane opłatą od pozwu (2500 zł), a także wydatkiem związanym z opinią biegłej w kwocie 127,88 zł (1/2 z wynagrodzenia biegłej, która opracowała opinię w stosunku do A. P. i H. P. i domagała się jednego wynagrodzenia w kwocie 255,76 zł).

Zdaniem Sądu powód H. P. winien ponieść ciężar wskazanej kwoty do wysokości 2076,73 zł, (80 % przegranej z kwoty 2627,88 zł).

Strona pozwana winna zaś ponieść w stosunku do żądania H. P. ciężar kwoty 551,15 zł (30 % przegranej z kwoty 2627,88 zł).

W niniejszej sprawie w związku z powództwem A. B. powstały nieuiszczone koszty sądowe w kwocie 600 zł, a związane opłatą od pozwu.

Zdaniem Sądu powódka A. B. winna ponieść ciężar wskazanej kwoty do wysokości 354 zł, (59 % przegranej z kwoty 600 zł).

Strona pozwana winna zaś ponieść w stosunku do żądania A. B. ciężar kwoty 246 zł (41 % przegranej z kwoty 600 zł).

Łącznie zatem przy uwzględnieniu wskazanych kwot nakazano pobrać od strony pozwanej kwotę 1585,51 zł.